

Hope College

Hope College Digital Commons

Van Raalte Papers: 1830-1839

Van Raalte Papers

9-14-1837

Letter from E. Van Unen to Waarde Broeder

E. van Unen

Simone Kennedy

Ellie Dekker

Follow this and additional works at: https://digitalcommons.hope.edu/vrp_1830s

Published in Dutch in *De Geschiedenis der Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland, aan het volk verhaald door J. Verhagen Jr.* Kampen: G. Ph. Zalsman, 1886, pp. 275-278.

Recommended Citation

van Unen, E.; Kennedy, Simone; and Dekker, Ellie, "Letter from E. Van Unen to Waarde Broeder" (1837). *Van Raalte Papers: 1830-1839*. 99.

https://digitalcommons.hope.edu/vrp_1830s/99

This Book is brought to you for free and open access by the Van Raalte Papers at Hope College Digital Commons. It has been accepted for inclusion in Van Raalte Papers: 1830-1839 by an authorized administrator of Hope College Digital Commons. For more information, please contact digitalcommons@hope.edu.

September 14, 1837

Zwolle, the Netherlands

A letter of E. van Unen to Waarde Broeder. A translated quote of the letter states: "Dominee Van Raalte visited us on Thursday and it was especially uplifting. The worthy continues to visit us and displays his loyalty as a servant of the Evangelie and is not ashamed to show his bond/ties with us." The rest of the letter is about how they are often fined and then jailed but they continue to struggle forward. Notes by Ellie Dekker.

Published in Dutch in *De Geschiedenis der Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland, aan het volk verhaald door J. Verhagen Jr.* Kampen: G. Ph. Zalsman, 1886, pp. 275-278.

I felt compelled
to translate
that quote
again,

Simone

verwijzen, en Van Raalte werd zelfs te Zwolle tot drie maanden gevangenisstraf veroordeeld, omdat hij een burgemeester, die met zijne dienaren eene kleine vergadering uiteenjoeg, vermaande tot bekeering, en hem betuigde dat hij toonde een vijand van God en zijn volk te zijn.

Dit vonnis heeft Ds. Van Raalte echter niet ondergaan. Hij kwam daarvan in appel, en werd door een andere rechtbank vrijgesproken.

Den 31sten Mei 1837 werden drie geloovigen tegelijk, omdat zij de boete, waartoe zij wegens bijwoning eener godsdienstoefening veroordeeld waren, niet konden betalen, gedurende een half jaar in de gevangenis te Zwolle gesloten.

Korten tijd later werd nog een vierde om dezelfde reden gekerkerd.

Maar Hij, die altijd met de zijnen is, verliet hen ook in de gevangenis niet. Hij deed hun zijne genade en trouw ondervinden, zoodat het hun ook achter slot en grendel goed was.

Wilt gij een bewijs? Ziehier dan een brief uit de gevangenis geschreven:

Zwolle, den 14den September 1837.

Waarde broeder! Wij hebben uwen brief in gezondheid ontvangen, en het was ons te zamen tot innig genoegen, dat van onze broeders de toegenegenheid nog gevonden wordt, om, hetzij door bezoek, hetzij door geschrift, deel te nemen in onze verdrukking, en alzoo beantwoord aan de les van den Apostel Paulus: Gedenkt de gevangenen, alsof gij mede gevangen waart, en degenen, die kwalijk gehandeld worden, alsof gij zelve in het ligchaam kwalijk gehandeld waart." Welaan dan, mijne geliefden! dat de broederlijke liefde meer en meer openbaar worde onder allen, en wij te zamen in de liefde mogen geworteld en opgebouwd worden in Hem, die ons Hoofd is, namelijk Christus. Waarde broeder! uwe toespraak tot ons viel mij eerst hard op mijn gemoed, om met den naam van helden bestempeld te worden, daar ik van mij zelve maar een zwak riet gelijk ben, dat van den wind heen en weder geslingerd wordt en geduriglijk vreeze, met Petrus in de zaal des Hoogepriesters gaande, den Heere te verloochenen. Mogten wij, mijne geliefden! daartoe verwaardigd worden, om in gedurige smeekingen en gebeden, den Heere aan te loopen, om de noodige hulpe en bijstand van zijnen H. Geest, zonder welken wij zwakke schepsels toch niets vermogen, en zoo

doende onze roem zij eenig en alleen in Christus, die ons kracht geeft, en wij anders niet hebben te roemen, dan in onze zwakheden. Wat de bezwaren betreft van het niet betalen der geldboeten, heeft mij in het minste niet verontrust, niet dat ik eenigzins zoude roemen, maar het heeft mij niet aangevallen; dit kan misschien uit eene tweede oorzaak zijn bestaan hebben, om reden dat ik onvermogen daartoe was; ik heb hierin toe te zien, om geen oordeel over anderen te vellen: een ieder zal met zijn gemoedsbestaan moeten te werk gaan, en dit zal welligt de veiligste weg wezen: doch tevens vind ik in het Woord Gods hier geen spoorslag tot betaling der geldboeten, van wege de omhelzing der waarheid; ik vinde wel beschreven de waarheid te koopen en niet te verkoopen, naar het zeggen des wijsten der koningen, Salomo; maar, mijne vrienden, denkt niet, dat ik alle betaling der geldboeten van wege de godsdienst voor verkooping der waarheid zoude kenmerken, neen! maar een ieder onderzoekte zich zelve, of zijne vrijheid hierdoor ook verhinderd worde: zoo niet, dan vinde ik er geene bezwaren in. Ik vinde nog eene schriftuurplaats daar de Apostel Paulus roemt over de geloovige Hebreëen, dat zij de rooving hunner goederen met blijdschap hadden aangenomen en het schijnt mij toe, dat zij hun lot in dezen met lijdzaam geduld afwachtten, en wel met blijdschap het hunne voor den naam en de zaak van Jezus opofferden. Wat het scheiden van vrouw en kinderen betreft voor mijn persoon, hierin heeft de Heere, die getrouw is, hoewel ik ontrouw ben, mijne droefheid weten te matigen, en moet ik in dezen bekennen, tijden te beleven, dat ik ze heb als niet hebbende; hier moet ik bekennen de goedheid en genade Gods, want wat kan er al voor het vleesch smartelijker vallen, dan dat een welgeaard vader of moeder voor een tijd lang gescheiden blijven. Nu dan, de Heere, die goed is, zal deze onze verdrukking ten onzen nutte weten te maken, en ons doen toekomen, dat over ons bescheiden is. Mogt het maar dienen tot vernedering en ootmoediging, tot schaamte over onze zonden, om aan ons zelve meer en meer verloochend te worden, eigen wil en zin te verzaken, onze booze lusten ten onder gebracht worden, en die Esauheid meer en meer mogen afleggen, om eens met dien Godsmann David te mogen zeggen: »eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu onderhoude ik uwe geboden," dan zoude deze gevangenis tot zegen zijn, en deze verdrukking als straffen uit zijne vaderlijke liefdehand ons toekomen, door ons omhelsd, de roede gekust worden, en aangaande onze vijanden, hun te gemoet te kunnen voeren: gijlieden wel hebt kwaad tegen

ons gedacht, doch God heeft dat ten goede gedacht, en ons als genoodzaakt, om onder de schaduw zijner vleugelen toevlucht te nemen, daar wij eenig en alleen eene veilige verblijfplaats kunnen vinden, dat ieder gereedelijk met mij zal toestemmen, die eenigzins zich zelven heeft leeren kennen, en bij Geesteslicht zijn verdorven toestand onder het oog heeft gekregen: hoe hij, als een gejaagd hert, nergens rust vond, hoe het om Jezus, die eenige arke der behoudenis, te doen was, en die gevonden hebbende, hoe veilig en vrij hij daar moge vernachten, totdat nevelen van ongelooft of twijfelzucht hem komen verontrusten; en moet hij al een tijd lang zuchten als een verlatene, en wantrouwt hij zich zelven, of aan de getrouwheid Gods, te zijner tijd zal de Heere, die getrouw is, zijn afgedwaald schaapje tot zijnen stal wederbrengen, en met zijne Kerk of gemeente vergaderen, en bewaren tot zijn eeuwig Koninkrijk.

Maar mij dunkt, broeder! ik hoor u vragen: hoe zijt gij onder dit alles gesteld? Hoe hebt gij het met uw gemoedsbestaan in deze gevangenis? Dan moet ik hier antwoorden: verschillende tijden gaan voorbij, somtijds duister, somtijds licht; somtijds gaan er tijden heen, ik moet het in deze met schaamte bekennen, dat in dezen anders zoo een heerlijken weg bijna voor mij gedaante noch heerlijkheid te zien of te vinden is, en ik ongevoelig onder hetzelfde verkeer; dit zijn dagen, mijn waarde broeder! die te betreuren zijn, doch tevens kan ik het ook voor u niet verbergen, of de Heere is zoo goed, mij uit dien slaap van zorgeloosheid op te wekken, en gevoelig te doen zijn onder zijn slaande hand, en met de breuke Zions bewogen te worden, en uit te zien met een heilbegeerig hart en oog, tot genezing en herstelling van zijne Kerk en gemeente; en dit mogen wel eens aangename uren zijn, en kan mijn gemoed nog wel eens in beweging brengen. Wanneer ik in den gebede tot den Heere in het eenzame mij mag bevinden, dan kan deze gevangenis nog wel eens een aangename luthof voor ons zijn, om ons lot Hem alleen toetevertrouwen, en gerust en stil aan zijne leiding te onderwerpen; en hier gebragt of geplaatst zijnde, vind ik de meeste rust voor mijn gemoed, wanneer eigen wil en zin aan banden gelegd worden, hoewel de Heere mij nog al op eene bijzondere wijze tot nog toe bewaard heeft, om niet zoozeer aan mij zelven overgelaten te worden; dan zoude deze gevangenis een akelige toestand worden; maar de Heere, die goed is en getrouw, en beantwoordt aan zijne belofte: Ik zal u niet begeven of verlaten, zal ons in de ure der verzoeking het noodige schenken, om staande te blijven in den strijd, waartoe wij ook

geroepen worden, en wij mogen wel zeggen: »tot hiertoe heeft de Heere geholpen, en heeft het ons aan niets laten ontbreken.»

Wij hebben Donderdag Dominé Van Raalte bij ons gehad, en heeft ons een bezoek gedaan: het is ons bijzonder tot verwikking geweest. De waarde man komt ons gedurig bezoeken, en betoont zoo zijne getrouwheid als bedienaar des Evangeliums, en schaamt zich onze banden niet.

De verdrukking van de waarheid schijnt, naar berigt van het Maandblad, nog al niet minder te worden, doch niettemin, (Ps. XXXV : 10):

Zij spreken nooit van vrede, neen!
Maar zij bedenken listigheên,
Ten val van hen, die, stil van zinnen,
Den vrede, 't dierbaarst pand, beminnen.
Zij bassen m' aan met open mond;
Hun schimptaal, die mijn ziel doorwondt,
Bespot mijn leed: zij zijn verheugd
Op 't zien van al mijn ongenéugt.

en Ps. IX : 7:

Neen dwaas! uw hoop zal ras vergaan,
Maar 's Heeren troon zal eeuwig staan;
Dien wilde Hij onwrikbaar stichten,
Om naar het heilig recht te richten.

Mocht de Heere zich in genade over Zion ontfermen en een milden dauw doen druipen over zijne kerk en gemeente, opdat er een lieflijk reukwerk van gebeden tot Hem moge opgaan, waartoe wij ook eerlang te zamen worden opgeroepen. Zijt van ons gegroet, daar ik mij met achtig noem:

Uw toegenegen Broeder,

(Was get.) E. VAN UNEN.

In zulk eene gemoedsstemming bracht het viertal hun tijd in den kerker door. Zij werden trots hun protest gedwongen, des Zondags de prediking bij te wonen van een leeraar, die de leer der vrije genade bestreed. Ook was aan gratie niet te denken. Voor een der gevangenen werd door zijn zoon aan den koning per request dringend verzocht om vrijspraak van boete, die hij toch niet betalen kon, en opening van zijn kerker, opdat hij weer

211, 100
G. van der Schueren

DE GESCHIEDENIS

DER

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK

IN

N E D E R L A N D,

AAN HET VOLK VERHAALD DOOR

J. VERHAGEN JR.

MET EEN VOORWOORD VAN

M. NOORDTZIJ,

Hoogleeraar te Kampen.

~~~~~  
TWEDE DRUK.  
~~~~~

KAMPEN. — G. PH. ZALSMAN. — 1886.

1837, September 14

Translation by Simone Kennedy, 5/3/99

J. Verhagen, Jr., *The History of the Christelijke Gereformeerde Kerk in the Netherlands*

(Kampen: G. Ph. Zalsman, 1886), p. 278.

J. Verhagen, Jr., *De Geschiedenis der Christelijk Gereformeerde Kerk in Nederland* (Kampen:

G. Ph. Zalsman, 1886), p. 278.

E. van Unen, a separatist, writes a letter from prison to a brother in Zwolle. A quote:

“Last Thursday the Rev. Van Raalte came and visited us -- it was a very uplifting experience.

This dear minister is a regular visitor, which shows that he is a faithful servant of the gospel who

is not ashamed of our chains.”

[275]

...., and even in Zwolle Van Raalte was sentenced to prison for three months because he had admonished a mayor to be converted, pronouncing that he was an enemy of God and His people. The mayor, with his staff, had dispersed a small gathering.

Van Raalte did not serve his sentence however. He appealed and was acquitted by another court.

On May 31, 1837 three believers were incarcerated together in the prison at Zwolle for half a year, because they could not pay the fine which had been levied on them because they had attended a worship service.

A short time later a fourth one was imprisoned for the same reason....